

v protokole ze dne 7. listopadu 1925, neboť základem doplnění měla zůstatí původní žaloba, dle níž žalobce žaluje vlastním jménem o vydání sporné budky. Právnem proto první soud navrhovanou změnu žaloby nepřipustil. Rekursní soud pochybil, míně, že změnu tu lze připustiti, poněvadž se tím řízení nestíží a neprotáhne, neboť přehlédl, že změně té jest na závadu druhý odstavec Šu 496 c. ř. s. a přehlédl dále, že následkem připuštěné změny byly by zde vskutku dvě žalobní prosby: prvá, by žalobci, jakožto kupiteli a vlastníku byla bouda odevzdána z důvodu jeho vlastnictví, a druhá, aby žalobci jakožto správci pozůstalosti po Františce O-ové byla bouda odevzdána (pro pozůstalost tu), z důvodu, že vlastníci je pozůstalost, kteréžto žalobní žádosti vedle sebe obstáti nemohou, navzájem se vylučující, neboť nikdo nemůže žalovati současně jménem vlastním a jménem cizím (pozůstalosti) (§§ 11 a 227 c. ř. s. a contrario).

Čís. 5869.

Velící předpisy koncesní listiny železniční, vymezující přesně práva a povinnosti koncesionářky, nedovolují, by jakýmkoliv právním jednáním s třetími osobami zatěžovala železnici, pro kterou jí byla udělena koncese, povinnostmi, které se přímo přičí opatřením státní správou při udělení koncese učiněným anebo je alespoň nepřímým obcházejí. Plněno-li přes to proti předpisům koncesní listiny, jest koncesionářka oprávněna požadovati placené zpět.

(Rozh. ze dne 18. března 1926, Rv II 864/25.)

Místní dráha Kounice-Ivančice-Oslavany domáhala se na žalované bance, jež stavbu dráhy financovala, vrácení 209.154 Kč 90 h, jež prý žalované zaplatila, ač vzhledem k doslovu koncesní listiny žalovaná na ně nároku neměla, ježto byl jimi překročen stavební náklad koncesní listinou stanovený. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, přiznal však pouze 6% úroky ode dne podání žaloby, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: První soud správně rozpoznal, že se zde jedná o případ Šu 1431 obč. zák. a že jest tudíž v první řadě rozhodnouti, zda bylo žalované zapláceno něco, nač nároku neměla. Správným jest také, že odpověď závisí zde na výkladu listin a na tom, zda pro tento vzájemný poměr rozhodnými byly pouze koncesní protokoly ze dne 26. února 1912 s dodatkem ze dne 4. listopadu 1912 a s koncesní listinou ze dne 31. března 1912, či zda platí vedle toho také úvěrní listiny ze dne 17. března 1911 a 4. března 1912, jakož i stavební smlouva ze dne 10. února 1911. V podstatě dochází první soud k tomu názoru, že tyto dvě čistě soukromoprávní smlouvy neobstojí vedle zmíněného protokolu s jeho dodatkem a vedle koncesní listiny, protože v nich stipulovány jsou na jedné straně závazky, na druhé práva, která odporují kategorickému předpisu (§ 879 obč. zák.), jemuž se všechny súčasné smluvní strany, mezi nimi také žalovaná, podrobily, že totiž stanovený nejvýše přípustný náklad stavební překročen býti nesmí, což

prý by se však stalo, kdyby se uznal nárok banky na počítané úroky. První soud v souhlase s posudkem znalců dospívá při výkladu protokolu k úsudku, že při onom jednání státní správa vystupovala jako veřejnoprávní činitel správní, kterému náleželo hájiti veřejný zájem a jmenovitě také zájmy budoucí akciové společnosti a jejích akcionářů a že v této funkci učinila udělení koncese závislým na splnění určitých podmínek k zabezpečení existence a prosperity budoucí akciové společnosti, k nimž jmenovitě náleží také určitý způsob financování budoucí akciové společnosti, totiž stanovení zařizovacího nákladu a jeho úhrad. Za tohoto stavu věci měly prý býti koncesním protokolem upraveny všechny právní poměry a závazky netoliko vůči státu, nýbrž mezi všemi smluvními činiteli, tedy také mezi koncesionářkou, případně budoucí akciovou společností a mezi žalovanou. Úmyslem smluvních stran prý bylo, že překročení nákladu mělo jíti na nebezpečí žalované strany, která prý se spokojila převzetím sjednaných úhrad a že dnem otevření provozu měla býti začáteční bilance dráhy v rovnováze. Že také žalovaná tomu tak rozuměla, že se jí totiž ukládají v protokolu dále jdoucí rizika a záruky, viděti prý z úvěrní listiny ze dne 4. března 1912, v níž se k oněm závazkům z protokolu jako k dále sahajícím se strany žalované poukazuje. Odvolací soud nemůže však souhlasiti s tímto výkladem shora uvedených smluvních listin. Jest sice pravda, že státní správa při zařizování akciových společností má hájiti veřejné zájmy, k nimž patří také ochrana budoucích akcionářů, v tomto směru má hleděti k tomu, by podnik byl budován na reálních základech a ne snad ke škodě důvěřivých lidí, kteří se ho pak kapitálově účastní, aniž mohou poznati dokonale pravý stav věci. To však neznamená, že by státní správě náležely úkoly jakéhosi opatrovníka, neb opatrovnického úřadu, na jehož schválení závisí platnost právních jednání koncesionářů, případně později také akciové společnosti, pro kterou co do uzavírání smluvních poměrů platí stanovy a zákon. Ovšem mohla by státní správa, kdyby toho podle jejího zdání žádaly zmíněné veřejné zájmy, působiti na účastníky, by určité právní otázky v jejím smyslu jasně vyřešily, a nebylo by závady proti tomu, by určité takové řešení nebylo učiněno podmínkou udělení koncese. Jestliže pak strany na tyto požadavky státní správy přistoupily, tu ne již onen administrativní příkaz, nýbrž smluvní závazek stran jest dostatečnou speciální právní normou k založení právního nároku na straně jedné a závazku na straně druhé. Rozsudek první stolice zřejmě zakládá se na obou důvodech, a to jednak na administrativním příkazu (zákazu), jehož porušení považuje za neplatné podle §u 879 obč. zák., pokud vedlo k překročení rozpočtu stavebního, jednak na úmluvě stran. Odvolací soud má však za to, že žádný z těchto důvodů se z protokolu a koncesní listiny nedá vyčísti a ustrojiti. Pokud se týká prvního, sluší poukázati k tomu, co již nahoře bylo uvedeno. V souzeném případě viděti jest z protokolu, že státní správa měla přirozený zájem na tom, aby zabezpečen byl potřebný stavební úvěr; proto pojednává se o této důležité otázce v odstavci IV. pod záhlavím: »Geldbeschaffung«. To je zřejmé, že koncesionáři neměli se pustiti do stavby bez zabezpečeného úvěru, neboť by se tak celý podnik mohl octnouti v nebezpečí, že by

se pak se stavbou již do jisté míry provedenou musilo přestatí pro nedostatek pohotových prostředků. Této možnosti čeleno bylo tím, že ustanoveno, co mělo býti podkladem úvěru, že to měly býti akcie a hypoteční zápůjčka, a v jaké výši a kdo má úvěr poskytnouti. Podle toho tedy žalovaná banka převzala opatření peněžních prostředků předem, a závazek, že tyto prostředky dá podle potřeby až do ukončení stavby koncesionáře k dispozici, tak aby stavba dráhy mohla nerušeně pokračovati a nemohla býti ohrožena pro nedostatek peněz; ba její závazek jde ještě dále: má totiž zabezpečiti opatření peněz (to je význam obratu »wird aufzukommen haben«) i přes preliminovaný náklad anebo pro výpadek, který by se snad dostavil následkem omezení dolování v Oslavanech a za tento závazek odpovídá (»haftet«), stejně jako za to, že vykáže svého času ministerstvu plné splacení akciového kapitálu. Podle toho měla tedy banka podnik stavební financovati. Pojem a účel této funkce již o sobě vylučuje, že by banka měla platiti něco ze svých prostředků s takovým účinkem, že by to platila a plnila jako s v ů j vlastní hospodářský dluh bez nároku na úhradu. Takový dalekosáhlý přímý a hmotný závazek nedá se však vyčísti ani z protokolu. Jak již řečeno, veřejný zájem vyžadoval pouze, aby poskytnutí úvěru i pro případné zvýšené potřeby u žalované banky bylo zajištěno, případné nároky banky jako úvěrníka neměly však býti dotčeny, právě tak, jako nedotčeny zůstaly zisky, jež koncesionáři a žalobkyně sama s oddálením realizace hypoteční zápůjčky a jejím lombardem očekávali a jehož ve skutečnosti opravdu dosáhli. Bylo věcí stran, aby se o podmínkách úvěru dohodly a to jmenovitě také v tom směru, jak a do které doby má býti dluh bance splacen a jak má býti zúrokován. O těchto zajisté důležitých otázkách neděje se v protokolu zmínka. Není pravda, že úrokování je tam přímo vyloučeno, jak se domnívá první soud; vždyť ani interkalárních úroků se banka nevzdala, protože tyto úroky podle odstavce III. protokolu byly již zakalkulovány v celkových nákladech, nýbrž banka spokojila se zde paušální kalkulací na přiměřenou dobu, po kterou stavba dráhy pravděpodobně by asi mohla trvati, berouc na se risiko jenom stran těch interkalárních úroků, které by vzrostly překročením kalkulované doby stavební. Má-li se tedy věc takto co do úroků interkalárních, nelze poznati, proč by se byla měla žalovaná vzdáti úroků, které by se vyskytly po ukončení stavby, jmenovitě v tom případě, kdyby koncesionářka nebo později akciová společnost závazkům včas a podle úmluvy nedostála. Jest sice pravda, že by úroky vůbec byly nevznikly, kdyby se byla koncesionářka zachovala podle protokolu a kdyby opravdu byla žalované, jak bylo její povinností po rozumu odstavce IV., včas odevzdala valutu akcií a hypoteční zápůjčky, což však se podle nesporného zjištění nestalo. Nelze zajisté smlouvu vykládati tak, jakoby konečný termín této povinnosti koncesionářky byl jí býval ponechán podle libovůle a že na rozsah nároku žalované nemělo míti žádného účinku, kdy k odevzdání valuty, tedy ke skutečnému zaplacení dojde, takový dalekosáhlý závazek žalované musil by býti určitě vyjádřen. Naopak ze smlouvy je patrné nad pochybnost, že celý úvěrní poměr měl býti v den zahájení provozu úplně ukončen.

Kdyby byla koncesionářka podle toho jednala, pak ovšem nebyly by vznikly ony oddělené účty a nebyly by jí vzešly ani úroky. První soud mylně poukazuje tu k poslednímu odstavci §u 3 ujednání ze 4. listopadu 1912, které ostatně žalovaná strana nepodepsala a kterého se jako smluvní strana ani nezúčastnila, podle něhož si státní správa vyhradila schválení jakýchkoli úchylek od způsobu opatření úvěru, jak stanoven byl v protokolu. Bylo již nahoře řečeno, v čem spočíval zájem státní správy na zvoleném způsobu opatření úvěru, jaký měl hospodářský účel a že v něm otázka úrokování po zahájení dopravy ani řešena nebyla, ani řešena býti neměla. Odvolací soud má tedy za to, že ani protokol s dodatkem ani koncesní listina, která protokolu tomu odpovídá, neobsahovaly ani platného administrativního a závazného zákazu státní správy ohledně úroků po zahájení dopravy a že se ani smluvní závazek žalované v tom smyslu z těch listin dovoditi nedá. Ostatně úroky z prodlení, na které by žalovaná i podle zákona měla nárok, nemají více co činiti s nákladem stavby dráhy a nelze říci, že by jimi náklad ten byl zvýšen. Než je-li tomu tak, není více rozhodným, zda si žalovaná banka hledala pro své nároky ještě další osobní záruky a bezpečnosti, na př. u Občanské záložny v Ivančicích, mohla-li získati na účtě provozním, účastí na zisku jako akcionářka a případným vzestupem kursu zástavních listů — který ostatně přišel k dobru žalobkyni — a zda jenom s takovým ziskem počítala. Nerozhodným jest také, jak si státní správa obsah a rozsah závazků žalované strany co do úroků vykládala, protože k autoritativnímu řešení příslušných, čistě soukromoprávních otázek nebyla ani příslušnou a žádným dodatečným výnosem nemohla učiniti součástí smlouvy něco, co podle názoru odvolacího soudu se zřetelem k znění smlouvy obsahem smlouvy nebylo. Je-li správným vyslovený právě názor odvolacího soudu, pak žalovaná právem požadovala úroky i provise. Poněvadž pak žalobkyně nárok svůj na vrácení zaplacených úroků nezakládá na tvrzení, jakoby zaplacené a zpět požadované úroky byly nepřiměřené nebo jakoby žalované podle poměrů případu a podle bankovních zvyklostí nepřislušely, nýbrž omezuje se pouze na to, že z a s a d n ě nárok žalované na úroky a provisi popírá, nebylo potřeba zabývatí se dále těmito otázkami, nehledě k tomu, že sami znalci zjistili, že bez zřetele k odchýlnému jejich stanovisku právnímu považují výpočet úroků a provisi, jakož i celý způsob účtování za správný. Nesejde tedy dále na tom, jaký význam dlužno připisovati té okolnosti, že obec (její zástupce) a později také koncesionářka svými zástupci správnost účtů uznala, je-li jenom jisto, že žalobkyně, jak soud první stolice po skutkové stránce zjišťuje, po rozumu §u 6 stanov všechny závazky koncesionářky vůči žalované převzala; převzetí takové jest však platné, protože zde takového porušení předpisu koncesního protokolu, jaký první soud měl na mysli, jak již bylo dovozeno, není. Pokud se týká výše úroků a provisi dlužno tedy vycházeti z toho, že právní důvod pro ně spočívá v úvěrních listinách, v nichž byly stipulovány, kdyžť listiny tyto podle toho, co bylo řečeno, ani protokolem ani koncesní listinou dotčeny nebyly. Pokud se týká požadavků žalované strany, jež vznikly voleným způsobem účtování na různých účtech, tu

se žalobkyně omylu ve příčině způsobu tohoto účtování na své straně, ježto o něm nesporně věděla, ani nedovolává, zakládajíc svůj nárok na vrácení přeplatků, jak již bylo řečeno, jenom na názoru, že k zúrokování a placení provisií podle protokolu a podle výkladu, kterého se protokolu dostalo ve výnosu ministerstva železnic z dubna 1917 i při revisi, vůbec zavázána nebyla. Podle názoru odvolacího soudu platila tedy žalobkyně dluh, k jehož placení byla právně zavázána, případně pokud by se jednalo o požadavky přivoděné způsobem účtování — platila vědouc o tomto způsobu účtování, tedy nikoli v nějakém omylu, takže podmínek §u 1432 obč. zák. ani zde není. Zbývá ještě zmíniti se o tom, že podle zjištění prvního rozsudku trval omyl žalobkyně nejdéle do dubna 1917, kdy dostala poučení od ministerstva, proplacení účtů stalo se však až 28. září 1917, kdy tedy žalobkyně v omylu již nebyla.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby se 6% úroky za tři roky zpět od dne podání žaloby.

D ů v o d y:

Odvolací soud má za to, že státní správa, udělujíc koncesi pro stavbu dráhy, nemá — jak praví odvolací soud — postavení jakéhosi opatrovnického úřadu, na jehož schválení závisí platnost právních jednání koncesionáře a později také akciové společnosti, nýbrž může jen, pokud to žádají veřejné zájmy, působiti na účastníky, by — snad i pod následky, že koncese jinak nebude udělena — na jisté požadavky státní správy přistoupili, a že, jestliže pak strany tak učinily, ne již onen administrativní příkaz, nýbrž smluvní závazek stran je dostatečnou speciální právní normou pro založení právního nároku a závazku. Dále má odvolací soud za to, že ani protokol ze dne 26. února 1912 s dodatkem ze dne 4. listopadu 1912 ani koncesní listina ze dne 31. března 1912, čís. 69 ř. zák. neobsahují ani platného administrativního a závazného zákazu státní správy ohledně úroků po zahájení dopravy a že se ani smluvní závazek žalované strany v tom smyslu ze znění listin nedá dovoditi. Právem napadá dovolání právní názor odvolacího soudu jakožto mylný (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Udělení železniční koncese je výsostní výkon státní správy, jímž se upravuje poměr mezi podnikatelem a veřejnou (státní) mocí. V koncesní listině a k ní připojených anebo v ní blíže označených projevech jsou shrnuty podmínky a okolnosti, za kterých státní správa povolení k stavbě a provozu dráhy uděluje s tím účinkem, že státní správa sice prohlašuje vůli výkon své výsostní moci nad železnicemi obmeziti podle práv pro podnikatele z koncesní listiny prýstících, že však proti tomu podnikatel, přijímaje koncesi, projevuje i vůli, práva z podniku vykonávati za podmínek státem stanovených a plniti povinnosti, které mu stát v udělené koncesi ukládá. Jde-li takto při udělení koncese o správní výkon státní výsosti, je poměr jím mezi státem a podnikatelem založený a koncesní listinou upravený vybaven zárukami veřejnoprávní ochrany právní. Nemůže proto na něm soukromoprávními ujednáními zúčastněných osob proti vůli nebo bez souhlasu státní správy nic býti měněno. K poměrům v koncesní listině státní moci upravovaným patří

těž zařizovací náklad, jeho částka, opatření a vyúčtování. V příčině té obsahuje také v projednávaném případě protokol ze dne 26. února 1912 v odstavcích III. a IV. podrobné předpisy. Ty musí koncesionářka stejně bez výhrady jak všechny ostatní koncesní podmínky přesně zachovati. Skutečný náklad zařizovací, jak byl státní správou při udělení koncese předepsán, je proto částkou, kterou ve skutečnosti — alespoň na účet dráhy — překročiti nelze. To bylo též stanoviskem státní správy, jak jednak plyne z III. odstavce protokolu ze dne 26. února 1912, v němž se mluví o možných úsporách skutečného zařizovacího nákladu prozatím na 1,595.000 Kč stanoveného, ale nikoli nemluví též o možnosti, že by snad nepostačoval, plyne to dále z odstavce IV. téhož protokolu, v němž žalovaná banka převzala zaručení za případné jeho překročení, a plyne to konečně z ujednání ze dne 4. listopadu 1912, v němž se sice též případné úspory určují pro kapitálovou rezervu, ale ručení pro případ, že by výtěžek skutečně dosažený při opatření peněz nestačil k opatření stanoveného zařizovacího kapitálu, se zase ukládá koncesionářce a žalované bance. Při tom nikterak na tom nezáleží, že žalovaná banka ono ujednání ze dne 4. listopadu 1912 nepodepsala. Neboť jednak žalovaná banka předně ani netvrdí, že by ujednání to podle obsahu nebylo totožné s koncesními podmínkami, o nichž je řeč jak v koncesní listině tak v protokolu ze dne 26. února 1912, jež žalovaná podepsala a jenž ony podmínky prohlašuje za svou podstatnou část, a mimo to se žalovaná banka sama závaznosti onoho ujednání dovolává ve svém odvolání a konečně nejde v této souvislosti o to, pokud žalovaná banka ujednáním tím je vázána, nýbrž jde jen o to, jak státní správa vykládala obsah koncesní listiny s přílohami. Podle jejich správného právního výkladu (§ 503 č. 4 c. ř. s.) činil tudíž nejvyšší náklad, s kterým žalující strana v den úplného dohotovení zařízení dráhy, t. j. den, kdy byla odevzdána provozu (13. července 1912), mohla býti zatížena 1,595.000 Kč, pokud se týče po srážce částky 227.400 Kč, připadající na vozidla, jen 1,367.600 Kč. Náklad ten, správně závazek koncesionářky, uhraditi jej způsobem v IV. odstavci protokolu ze dne 26. února 1912 stanoveným, stal se podle povahy věci splatným nejpozději téhož dne 13. července 1912, kdy dráha byla odevzdána provozu. Šloť o zařizovací náklad, mělo ho tedy podle jeho určení býti použito právě k úplnému dohotovení a zařízení dráhy, tudíž podle postupu prací až do jejich skončení a odevzdání dráhy provozu. Nejpozději tímto dnem byla proto banka železniční podnik financující oprávněna, připsati dluhem stavebního účtu pro podnik jí financovaný celý onen náklad se stavbou dráhy spojený a skutečně vyplacený, to jest v rámci nejvyššího nákladu při udělení koncese určeného částku 1,367.600 Kč nepřevyšující. Zároveň byla však povinna v týž den železničnímu podniku na stavebním účtu připsati v prospěch také celou úhradu pro tento účet při udělení koncese určenou, totiž jmenovitou hodnotu kmenových a prioritních akcií, jakož i valutu hypotekární půjčky v ujednané efektivní ceně 1,595.000 Kč, ovšem i to po srážce 227.400 Kč za vozidla jí nefinancovaná, tedy zase celkem částku 1,367.600 Kč. Částka ta byla podle obsahu koncesní listiny nejvyšší možnou úhradou, a jí měla býti přivedena

úplná rovnováha na obou stranách účtu. Povinnost tu měla žalovaná banka bez rozdílu, zda některé položky úhrady skutečně byly již uhrazeny či ještě nebyly, neboť podle odst. IV. protokolu ze dne 26. února 1912 převzala proti státní správě záruku za finanční závazek komisionářky v mezích tam blíže zaručených. Nebezpečí, zda, jak a kdy se podaří hodnoty jí tam jako úhrada přikázané zpeněžit, šlo na její vrub. Za všech okolností zůstala jejich cena, jak v koncesní listině a v přílohách k ní byla stanovena, nejvyšší částkou, kterou dráha na stavebním účtě mohla být zatížena. Kdyby se žalovaná banka byla podle tohoto, z velicího obsahu koncese jasně plynoucího závazku zachovala, byly by dnem zahájení provozu zanikly účet stavební a ostatní účty, na kterých žalovaná banka dráhu zažalovanými částkami zatížila, a nebylo by mohlo vůbec ani dojít k založení účtu lombardního. Právem usuzuje soud první stolice z úvěrní listiny ze dne 4. března 1912, že si žalovaná banka sama byla těchto dalekosáhlých závazků jí z protokolu ze dne 26. února 1912 plynoucích dobře vědoma, když hledala, právě přihlížejíc k nim, zase zpětné záruky od městské obce ivančické. Otázku, pokud z příčiny té zřízená úvěrní listina stejně jako předchozí úvěrní listina ze dne 17. března 1911 je pro městskou obec ivančickou jako bývalou koncesionářku dráhy závazna a poskytuje žalované bance možnost, hojiti se se svou škodou jí z financování dráhy snad vzniklou, netřeba v tomto sporu rozebírat. Ale jisto jest, že žalující dráha do těchto závazků městské obce ivančické nevstoupila, třebaže tato byla zároveň koncesionářkou dráhy, neboť velicí předpisy koncesní listiny s přílohami, které práva a povinnosti koncesionářky přesně vymezují, nedovolují jí, by tato jakýmkoliv právním jednáním s třetími osobami zatěžovala železnici, pro kterou jí koncese byla udělena, povinnostmi, které se přímo příčí opatřením státní správou při udělení koncese učiněným, aneb je alespoň nepřímou obcházejí a tak ohrožují podnik, jehož vznik a budoucí rozvoj stát pro důležité veřejné zájmy vzal pod ochranu své výsostní moci a obsahem koncesní listiny se snažil zabezpečiti. Část této ochrany vztahuje se, jak již podotknuto, též k hmotným zájmům, o které jde v projednávaném sporu. Neprávem má odvolací soud za to, že při udělování koncese k němu nebylo přihlíženo proto, že se vztahují k otázce úrokování po zahájení dopravy a otázka ta státní správou řešena nebyla a ani řešena býti neměla a nemá co činiti s nákladem na stavbu dráhy. Jde ovšem o úrokování po zahájení dopravy, ale domnělá povinnost úrokovati kotví v způsobu, jakým si koncesionářka a žalovaná banka při opatřování peněz počínaly, který se příčí ustanovení odstavce IV. již zmíněného protokolu a zatěžuje na újmu veřejných zájmů státní správou chráněných základní jmění dráhy stejně jako jiné překročení meze zařizovacího kapitálu, jak státní správou byly vytýčeny. Odvolací soud je také na omylu, pokládaje za nezávažné, jak si státní správa obsah a rozsah závazků žalované strany co do úroků vykládala, protože prý k autoritativnímu řešení příslušných, čistě soukromoprávních otázek nebyla ani příslušnou a žádným dodatečným výnosem nemohla učiniti součástí smlouvy něco, co — podle názoru odvolacího soudu — se zřetelem k znění smlouvy obsahem smlouvy nebylo. Základní chybou

názoru odvolacího rozsudku je i tu, že nedoceňuje veřejnoprávní povahu výsostního správního výkonu státní moci, jímž, jak úvodem doličeno, udělení koncese je, nýbrž v něm spatřuje jen jakousi soukromoprávní smlouvu mezi státem a účastníky jako rovnocennými a stejnoprávními podmínky. Právě pro tuto veřejnoprávní působnost, ve které státní správa, udělující železniční koncesi, proti ostatním účastníkům vystupuje, je také oprávněna a povahou věci sama jediné povolána, by určujícím způsobem vykládala dosah a smysl koncese a by vykonávajíc svou státní moc bránila třeba i donucovacími prostředky případnému jejímu porušení. Právo to je jí ostatně v §u 16 koncesní listiny ze dne 31. března 1912, čís. 69 ř. zák. výslovně vyhrazeno. Bylo proto výronem tohoto jejího práva, když bývalé c. k. ministerstvo pro železnice ve výnosu ze dne 20. dubna 1917, čís. 10509/1 a ústy svých revisních orgánů vytklo nesprávnost postupu, jak koncesionářky a vedoucí činitelé správní rady žalující dráhy financování podniku provedly, a když se snažila zjednatí nápravu zastávajíc celkem právní názor o dosahu udělené koncese, kterýžto názor také soud první stolice svému rozhodnutí položil za základ a v podstatě též dovolací soud schvaluje. Měl tudíž soud první stolice správně za to, že žalobkyně zaplatila žalované bance něco, nač tato při správném účtování nároku neměla, a neprávem odpověděl odvolací soud na otázku tu záporně. Než žalující strana nezaplatila žalované straně jen něco, nač tato neměla nároku, co tedy platiti nebyla povinna, nýbrž žalobkyně zaplatila žalované dokonce něco, co jí vůbec ani platiti nesměla, protože se placení to přičilo, jak již doličeno, velicím předpisům koncesní listiny a jejích příloh. Její placení bylo právním jednáním právně neplatným (§ 879 obč. zák.) a žalobkyně je již z tohoto důvodu oprávněna, ba při správném pojmání jejího postavení jako nositelky práv a povinností z koncesní listiny, povinna neplatně zaplacenou částku žádati zpět. Při tomto právním nazírání na věc netřeba již ani rozebíratí otázku, zda a po kterou dobu žalobkyně byla v omylu o své domnělé povinnosti, žalované zažalovanou částku zaplatiti, neboť placení velicím předpisu se přičící mohla kdykoli žádati zpět, i když — platíc bez povinnosti — v omylu vůbec nebyla. Stejně netřeba řešiti otázku, zda věc byla vyřízena smírnou dohodou nebo tím, že se žalobkyně části svého nároku vzdala, neboť i kdyby námitky ty byly správné, nemohlo by k nim býti přihlíženo, protože by se i taková dohodnutí (vzdání) přičila velicím předpisu koncesní listiny, že částka zařizovacího nákladu jí stanovená nesmí býti překročena na účet dráhy, by tudíž byla neplatna a nebyla by proto na újmu žalobkynina práva, žádati zpět celou částku žalované neprávem zaplacenou. Bezpodmínečná závaznost koncesní listiny, jejíž obsah, jak nesporné, též žalované byl dopodrobna znám, odjímají ovšem všechnu možnost námitky, že přijímajíc placení byla v dobré víře. Musí proto žalovaná celou bezprávně vybranou částku vrátiti i s úroky, pokud arciť nejsou promlčeny. Z toho jde, že odvolací soud neprávem vyhověl odvolání žalované strany ve věci samé a neprávem jako věcně neodůvodněné zamítl odvolání žalobkyně co do úroků.